Bat. Gen.
VI
491

159

REGLEMENT

EXERCITIËN ARTILLERIE.

R. A. 9e.

62 hal

PERPUSTAKAAN NASIONAL

VI 49 1 a

REGLEMENT

OP DE

EXERCITIËN

DER

ARTILLERIE.

SOLDATENSCHOOL, COMPAGNIESSCHOOL, AFDEELINGSSCHOOL. BIJZONDERE VOORSCHRIFTEN.

(R. A. Ss.)

PERPUSTAKAAN NASIONAL RI.

LANDSDRUKKERIJ — WELTEVREDEN
1920.

BAT. GENOOTSCHAP VAN K.E.N.W.

Voor de Bereden Artillerie zijn niet van toepassing Hoofdstuk III, IV en V behalve de punten 139 t/m 141.

PERPUSTAKAAN NASIONAL R.I.
Tanggal : 1-07-2010
Nomor Induk : 1504/PNI-Mnm-2010
BIB - ID : 0000-337-01260
ITEM - ID : 0000038307858
Asal : Museum Mus...

INHOUD.

BLADZ.

Grondslag van het onderricht..... 1
Bepalingen omtrent het commando..... 2

SOLDATENSCHOOL.

Inleiding..... 3

HOOFDSTUK I.

Oefeningen in het gaan en het loopen..... 7

HOOFDSTUK II.

EERSTE ONDERDEEL: (Exercitiën op één gelid ongewapend)..... 9
De richtingen..... 9
De wendingen op de plaats..... 10
Regels voor de marschen..... 11
Het aanmarcheeren..... 13
De wendingen in den marsch..... 13
Het halt houden..... 14
De zwenking..... 15
De opmarschen..... 16

TWEEDE ONDERDEEL: (Exercitiën op één gelid met de karabijn)..... 18
Algemeene behandeling van de karabijn..... 18
De karabijn bij den voet..... 18
Het aan den schouder hangen en het afzetten..... 49
Het presenteeren en het aan den schouder brengen. 20
Het knielen, het liggen en het opstaan..... 20
Het opzetten en het afnemen van de bajonet..... 22

BLADZ.

Behandeling van de karabijn als vuurwapen..... 23
Het vullen en het ledigen van het magazijn..... 24
Het vaardig maken 26
Het langzaam vuren 27
Het snelvuren..... 28
De verkorte vuuropening..... 29
Het ophouden met vuren 30
Herhaling van het eerste onderdeel..... 30

DERDE ONDERDEEL: (Exercitiën op twee gelederen).. 31
De richtingen..... 31
De flankopstellingen en de flankmarschen..... 33
Uit de formatie in front overgaan tot de formatie met vieren 35
Uit de formatie met vieren overgaan tot de formatie in front..... 36
Behandeling van de karabijn 37

COMPAGNIESSCHOOL.

HOOFDSTUK III.

Indeeling en opstelling..... 38
Algemeene bepalingen..... 40
De richtingen..... 41
Het openen en sluiten der gelederen..... 43
De wendingen..... 44
De marschen 45
De afstanden eener colonne vergrooten en verkleinen.
Het veranderen van directie eener frontcolonne..... 46
Uit de colonne met tweën of vieren tot de frontcolonne overgaan en omgekeerd 47
Uit de orde van bataille in een open frontcolonne overgaan met het front naar rechts (links) en omgekeerd 47
Uit de orde van bataille in een frontcolonne overgaan met het front naar voren en omgekeerd..... 48

PERPUSTAKAAN NASIONAL

AFDEELINGSSCHOOL.

HOOFDSTUK IV.

Bladz.

Indeeling en opstelling 50
Algemeene bepalingen 51
De richtingen 52
De marschen 53
De afstanden eener frontcolonne vergrooten en verkleinen 53
Het veranderen van directie van een frontcolonne .. 53

BIJZONDERE VOORSCHRIFTEN.

HOOFDSTUK V.

BEPALINGEN OMTRENT HET TREKKEN EN HET DRAGEN VAN EN HET SALUEEREN MET DE SABEL.

Het trekken 54
Het dragen van de sabel door de officieren en de met de officierssabel bewapende onderofficieren 54
Het salueeren met de sabel door officieren 55
De orde van parade 56
Wapenschouwingen 57
De inspectie 58
Het defileeren 59

AFKORTINGEN.

c°.	beteekent	commando.
c°s.	„	commado's.
w. c°.	„	waarschuwingscommando.
u. c°.	„	uitvoeringscommando.
uitv.	„	uitvoering.
bew.	„	beweging.
O p m.	„	opmerking.
O p m^{n}.	„	opmerkingen.
a. c^{t}.	„	afdeelingscommandant.
c c^{t}.	„	compagniescommandant.
a. a^{t}.	„	afdeelingsadjudant.
s. c^{t}.	„	sectie-commandant.
c^{t}.	„	commandant.
c°.	„	commandanten.
r. g^{e}.	„	rechterguide.
l. g^{e}.	„	linkerguide.
g^{s}.	„	guides.
s. s.	„	soldatenschool.
c. s.	„	compagniesschool.
a. s.	„	afdeelingsschool.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

GRONDSLAG VAN HET ONDERRICHT.

1. Het onderricht uit dit reglement beoogt de opleiding van recruten voor enkele opstellingen en bewegingen bij de geschutexercitie, de behandeling van de karabijn en voorts de beoefening van de voorgeschreven opstellingen en bewegingen bij exercitiën met de compagnie.

De beoefening van hoofdstuk IV geschiedt uitsluitend met het oog op marschen, wapenschouwingen en inspectiën, waaraan twee of meer compagniën artillerie, onder één commando, deelnemen.

2. Het reglement wordt uitsluitend practisch onderwezen en kennis daarvan bij het kader dus alleen pactisch beoordeeld.

Bij de uitvoering van alle bewegingen wordt steeds de grootste mate van stramheid geëischt.

3. Om te kunnen afexerceeren, behoort de recruut alles te kunnen uitvoeren wat in de s. s. voor den soldaat is voorgeschreven.

4. Voor de beoefening der c. s. kunnen zoo noodig de manschappen van 2 of meer compagnieën vereenigd worden. Is dit niet mogelijk en laat de getalsterkte der compagnie niet toe de sectiën uit 12 rotten te doen bestaan, dan wordt de compagnie verdeeld in 3 sectiën, terwijl bij nog zwakkere compagniën ge-

bruik gemaakt kan worden van lijnen, al heeft de oefening dan ook alleen maar nut voor de opleiding van s. c^{ten}. en g^{s}.

5. Alleen in garnizoenen waar 2 compagnieën artillerie of meer zijn gelegerd, wordt de a. s. beoefend; ook hierbij kan gebruik worden gemaakt van lijnen.

6. Europeanen en niet Europeanen worden zoo mogelijk niet in dezelfde sectie samengevoegd.

BEPALINGEN OMTRENT HET COMMANDO.

7. De toon van a l l e c^{os}. moet levendig zijn en de verheffing der stem geëvenredigd aan de sterkte van den troep en aan de uitgestrektheid, die deze beslaat.

Het reglement onderscheidt twee soorten van c^{os}.: die van waarschuwing en die van uitvoering.

Tusschen een w. c^{o}. en het u. c^{o}. mogen geen verklaringen gegeven of opmerkingen gemaakt worden.

Indien in dit reglement aan een u. c^{o}. een w. c^{o}. voorafgaat, is het door twee liggende streepjes daarvan gescheiden.

De w. c^{os}. moeten duidelijk uitgesproken en hun laatste lettergreep aangehouden worden.

De u. c^{os}. moeten, waar door dit reglement vastheid of gelijktijdigheid van uitvoering gevorderd wordt, op bevelenden, korten toon worden uitgesproken. Deze u. c^{os}. zijn met KAPITALE letters gedrukt.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

SOLDATENSCHOOL.

INLEIDING.

8. Het onderricht wordt in den regel gegeven door onderofficieren en korporaals. De houding en het voorbeeld van den onderwijzer zijn van veel belang. Hij moet, bij het eerste onderricht eener beweging, haar uitleggen en, waar mogelijk, voordoen hetgeen hij commandeert. Begane fouten zal hij met geduld verbeteren en bij voldoende vorderingen tevredenheid doen blijken.

9. Ten einde de manschappen, vooral in den beginne, niet te zeer te vermoeien, zal bij de exercitiën naar afwisseling worden gestreefd.
Langdurig stilstaan mat af, toch moet daarin allengs eenige geoefendheid worden verkregen.

10. In de houding staat de soldaat stil en ziet rechtuit. De hielen zijn op dezelfde lijn en zoo dicht bij elkaar als de gestalte van den man gedoogt; de voeten iets minder geopend dan winkelhaaks en beide evenveel naar buiten gekeerd; de knieën gestrekt zonder stijfheid; de schouders doorzakkende, even hoog en evenveel teruggetrokken zonder de lenden te buigen; de armen natuurlijk hangende; de handen plat met licht gebogen en aan elkander gesloten vingers ter zijde tegen de beenen, het hoofd ongedwon-

gen rechtop, de kin ingetrokken zonder den hals te bedekken.

11. Op het c°.: O p d e p l a a t s = RUST, kan de man zich eenigszins bewegen, doch blijft in front en met één voet op de lijn van het gelid. Het niet overluid spreken is geoorloofd, tenzij het wordt verboden.

De houding wordt hernomen op het c°.: G e e f t = ACHT.

O p m.: Bij het aantreden stellen de manschappen zich op de plaats rust; spreken is dan niet geoorloofd.

12. Op één gelid aantredende, stellen zich de manschappen van den rechter- naar den linkervleugel volgens de grootte, met zooveel tusschenruimte, dat de man door de rechterhand op de heup te plaatsen met den duim naar achteren, de overige vingers aaneengesloten naar voren en daarbij den rechterelleboog in de lijn van het gelid te brengen, den arm van zijn nevenman even kan aanraken.

O p m.: Op deze wijze zal, waar dit gedurende de bewegingen in gesloten orde noodig is, met den elleboog aan de zijde naar welke het verband moet worden bewaard of de richting moet worden genomen, de tusschenruimte in het gelid worden beoordeeld.

13. Op twee gelederen vormt ieder man uit het achterste gelid met zijn voorman een r o t; een vleugelman, die geen man achter zich heeft, wordt een b l i n d r o t genoemd. De manschappen staan, na het aantreden op twee gelederen, van den rechter-

PERPUSTAKAAN NASIONAL

naar den linkervleugel, rotsgewijze volgens de grootte, de langste man van ieder rot in het voorste gelid.

Op twee gelederen worden de tusschenruimten en de richting beoordeeld en bewaard door het voorste gelid. De manschappen van het achterste gelid dekken zich op hun voorlieden en houden van dezen, tenzij anders is voorgeschreven, in de frontformatie, zoowel op de plaats als in den marsch, een afstand van 60 cM., gerekend van de borsten in het achterste gelid tot de ruggen in het voorste.

14. Het nummeren geschiedt van den rechter- naar den linkervleugel op het cº.: NUMMEREN. De manschappen draaien, tot dat zij hun nummer moeten afroepen, het hoofd en de oogen naar rechts. Op twee gelederen aangetreden tellen beiden gelijktijdig af.

15. Moet stilstaande, op een u. cº. een der voeten verplaatst worden, dan zal indien een w. cº. voorafgaat, bij dit laatste het lichaamgewicht op den anderen voet worden overgebracht.

16. Is de uitvoering van een cº. in bewegingen onderverdeeld, dan zullen deze elkaar bij geoefende manschappen, met de snelheid van den gewonen pas, opvolgen.

17. Om van één gelid twee gelederen te doen formeeren, is het cº.; Formeert twee gelederen = MARSCH. Op het u. cº. sluiten de oneven nummers als voorste gelid op Nº 1 aan; de even num-

mers sluiten als achterste gelid aan op N° 2, die zich achter N° 1 plaatst.

Het weder doen aantreden op één gelid geschiedt op een daartoe strekkende waarschuwing.

18. Op de c^os^. RUST en Ingerukt = MARSCH, brengen de manschappen den militairen groet en wordt het gelid verlaten. Op het c°.: VERZAMELEN treedt de klasse tegenover den onderwijzer, met het front naar dezen, weder aan.

19. Is het bij de oefeningen uit deze school noodig dat een beweging worde overgedaan en is tot het doen terugkeeren in de vorige houding, opstelling of formatie geen c°. voorgeschreven, dan zal gecommandeerd worden: HERSTELT.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

HOOFDSTUK I.

(OEFENINGEN IN HET GAAN EN LOOPEN).

20. De lengte der passen en hun snelheid bedragen: de gewone pas 75 cM. en 115 in de minuut de achterwaartsche pas 37,5 cM. en 115 in de minuut;

Opm^{n}.: De lengte der passen wordt gerekend van hiel tot hiel.

Bij het aanmarcheeren van de plaats wordt de eerste pas van de halve lengte gemaakt (punten 21, 36 en 37).

Waar in dit reglement de pas als maat voor een afstand, tusschenruimte of kleine verplaatsing is genoemd, worden geheele passen van 75 cM. bedoeld; als maat voor achterwaartsche kleine verplaatsingen zijn nochtans achterwaartsche passen bedoeld.

21. De gewone pas wordt aangenomen op het C^{o}.: Voorwaarts = MARSCH.

Uitv.: Aanmarcheeren met het linkerbeen. Gedurende het gaan helt het bovenlijf naar voren. Bij iederen pas wordt het licht gebogen been, met de punt van den voet een weinig naar buiten gekeerd, dicht langs den grond vooruitgebrarht en zonder stampen en op den voorgeschreven afstand plat neergezet; de armen worden natuurlijk bewogen.

Opm^{n}.: De onderwijzer zal uit den natuurlijken gang van den man den militairen pas ontwikkelen.

Bij het eerste onderricht laat hij de manschappen in een groot vierkant, op eenige meters afstand, achter elkander gaan. Hij tracht de oorzaken der fouten op te sporen en deze te verbeteren en ziet toe, dat het hoofd in zijn stand blijft, dat de schouders niet verdraaid en de beenen niet gekruist worden, dat de knieën niet te hoog worden opgelicht, dat de hiel van den achtersten voet van den grond gaat, zoodra de voorste voet wordt neergezet en dat de pas van de bepaalde lengte wordt gemaakt. Hij zal trachten ook de voorgeschreven tijdmaat spoedig te bereiken, waarna in den pas moet worden gemarcheerd.

22. Bij het onderricht in den gewonen pas zal den manschappen worden geleerd den pas te veranderen door den voet, die achter is, snel tegen den voorsten bij te trekken en met dezen weder aan te marcheeren. Voor de geheele klasse gelijktijdig geschiedt dit op het co.: Verandert den pas = MARSCH.

23. De achterwaartsche pas wordt slechts over eene zeer kleine ruimte gebezigd. Op het co.: Achterwaarts = MARSCH wordt begonnen met het linkerbeen; de knieën blijven nagenoeg gestrekt, de armen worden niet bewogen.

24. Het halt maken geschiedt op het co.: Sectie = HALT door den voet van het zich bewegende been op den gewonen afstand neer te zetten, den anderen bij te trekken en de houding aan te nemen.

HOOFDSTUK II.

EERSTE ONDERDEEL.

(EXERCITIËN OP ÉÉN GELID ONGEWAPEND).

25. De klassen zijn, behoudens het bepaalde in punt 45, in den regel niet sterker dan tien manschappen. Op de vleugels is een g^{e}. geplaatst, zijnde een gegradueerde of geoefende man.

DE RICHTINGEN.

26. C^{os}.: 1°. Guides .. passen voorwaarts = MARSCH.
2°. Rechts (links),=RICHTEN.
3°. STAAT.

Uitv^{n}.: 1°. De g^{s}. doen het genoemd aantal passen en worden door den onderwijzer naar rechts (links) op de aan te nemen richtingslijn bevestigd; de l. (r.) g^{e}. neemt daarbij van den r. (l.) g^{e}. eene tusschenruimte gelijk aan de frontbreedte der klasse.

De rechter (linker-)vleugelman der klasse wordt daarna door den onderwijzer, naast den r. (l.) g^{s}. op de richtingslijn als grondslag gesteld.

2°. De manschappen, behalve de tot grondslag gestelden, draaien het hoofd en de oogen naar rechts (links) en plaatsen zich, volgens de in punt 27 vermelde regels, op de lijn van richting.

3°. De houding aannemen.

Opm.: De arm, waarmede voor de tusschenruimte wordt zorg gedragen, wordt eerst op het c°.: STAAT in de houding teruggebracht.

27. De onderwijzer, die bij het uitspreken van het 2e en 3e c°. ongeveer acht passen vóór en met het front naar de klasse staat, let op de nakoming der navolgende regels:

dat de man het lichaam niet achterover of het hoofd voorover buigt en dit slechts zooveel op zijde draait als noodig is om de richting te kunnen beoordeelen;

dat hij nimmer de richtingslijn overschrijdt.

28. Na het 3e c°. begeeft de onderwijzer zich drie passen uitwaarts van den vleugel die tot grondslag gediend heeft, maakt front naar het gelid en noemt de nummers die niet gericht zijn, te beginnen met de meest nabij staanden. De genoemde manschappen verbeteren daarop hunne richting.

DE WENDINGEN OP DE PLAATS.

29. C°.: Rechts (links) = OM.

Uitv.: Eerste bew. Den linker(rechter-)voet naar de genoemde zijde een kwartcirkel omzetten, met de holte een halve handbreedte vóór de punt van den rechter(linker-)voet.

Tweede bew. Den rechter(linker-)voet als in de houding naast den linker-(rechter) plaatsen.

Opmn.: Het lichaam volgt ongedwongen de bewegingen der voeten.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Komt de klasse bij de wending in front dan is het co.: Rechts (links) = FRONT.

30. Co.: Rechts-om = KEERT.

Uitv.: Eerst bew. Den linkervoet plaatsen als bij de eerste bew. van de wending rechts = OM, doch de punt een weinig naar binnengekeerd.

Tweede bew. Den rechtervoet oplichten en rechts omgaande, op de plaats een halven cirkel omzetten.

Derde bew. Den linker-voet als in de houding naast den rechter plaatsen.

Opm.: Als de opm. bij punt 29.

REGELS VOOR DE MARSCHEN.

31. De marschen worden onderscheiden in den front-, den flank- en den schuinschen marsch.

Bij den frontmarsch is de r. ge., bij den flankmarsch de ge. aan het hoofd en bij den schuinschen marsch de ge. naar de zijde der beweging, met het onderhouden van de marschrichting belast.

Bij den frontmarsch zal de onderwijzer nu en dan den l. ge. met het onderhouden der marschrichting belasten op de aanw.: guide links.

De ge. die de marschrichting moet onderhouden, zorgt rechtuit te marcheeren door twee in zijn marschrichting gelegen punten in het oog te nemen en voorts de schouders vierkant te houden.

32. De manschappen moeten bij den frontmarsch de navolgende regels in acht nemen:

De tusschenruimten en de richting naar de rechterzijde onderhouden;

PERPUSTAKAAN NASIONAL RI

voor de drukking, die van de zijde van den r. g^e. komt, wijken en aan het gedrang van de tegenovergestelde zijde weerstand bieden;

langzamerhand aansluiten wanneer zij van hun rechter nevenman zijn afgeweken;

recht vooruitzien en indien zij vóór of achter zijn, zulks niet in eens herstellen maar langzamerhand door den pas op weinig merkbare wijze te verkorten of te verlengen.

Is de g^e. links, dan onderhouden de manschappen op overeenkomstige wijze de tusschenruimten en de richting naar de benoemde zijde.

33. Bij den flankmarsch volgen de manschappen het voetspoor van hun voorganger, zorgen zich op dezen te dekken en den afstand te behouden.

34. Bij den schuinschen marsch zorgen de manschappen de schouders vierkant te houden; zij marcheeren zonder slingeren recht voor zich uit en zien toe zich niet te ver te verwijderen van hun nevenman naar de zijde der beweging, of zich te veel achter dezen te voegen.

De schuinsche strekking maakt een halven rechten hoek met de voorwaartsche; de onderwijzer kan echter den betrokken g^e., bij het doen aannemen van den schuinschen marsch, ter bepaling van een gewilde strekking, een punt aanwijzen waarop deze moet aanmarcheeren.

Opm.: De schuinsche marsch wordt in dit onderdeel alleen beoefend uit de frontformatie.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

HET AANMARCHEEREN.

35. Zoowel uit de opstelling in front als uit die uit de flank kan aangemarcheerd worden op een der
Cos.: 1o. Voorwaarts = MARSCH.
2o. Rechts (links) uit de flank = MARSCH.
3o. Rechtsomkeert = MARSCH.

Uitv.: 1o. Aanmarcheeren als in punt 22.

Uitv.: 2o. Wenden als in punt 29 met dit verschil dat bij de tweede bew. de voet niet wordt bijgetrokken maar met dezen, in het nieuwe opstellingsfront, wordt aangemarcheerd.

Uitv.: 3o. Wenden als in punt 30, met dit verschil, dat bij de derde bew. met den linkervoet in het nieuwe opstellingsfront wordt aangemarcheerd.

36. In den schuinschen marsch wordt aangemarcheerd op het co.: Schuins rechts (links) = MARSCH, waarop met het linkerbeen in de te volgen strekking wordt begonnen.

DE WENDINGEN IN DEN MARSCH.

37. Voor deze wendingen wordt, naar gelang zij naar rechts of links plaats hebben, het u. co. uitgesproken op een oogenblik, dat de rechter (linker)-voet op den grond komt. Bij de uitvoeringen volgt het lichaam ongedwongen de bewegingen der voeten.

38. Co.: Rechts (links) uit de flank = MARSCH.

Uitv.: Eerste bew. Den linker(rechter)-voet

met iets verkorten pas neerzetten; de punt een weinig naar binnen gekeerd.

Tweede bew. Den anderen voet met een kleine voorwaartsche verplaatsing in het nieuwe front omzetten.

Derde bew. Met eerstgenoemden voet in het nieuwe front aanmarcheeren.

39. C°.: Rechtsomkeert = MARSCH.

Uitv.: Eerste bew. Den linkervoet met iets verkorten pas neerzetten; de punt naar binnen gekeerd.

Tweede bew. Den rechtervoet oplichten en rechtsomgaande een halven cirkel omzetten.

Derde bew. Met den linkervoet in het nieuwe front aanmarcheeren.

40. C°.: Schuinsrechts (-links) = MARSCH.

Uitv.: Eerste bew. Den linker(rechter-)voet met iets verkorten pas neerzetten; de punt een weinig naar binnen gekeerd.

Tweede bew. Met het anderen voet in de nieuwe richting aanmarcheeren.

41. Om uit den schuinschen marsch den front marsch te doen aannemen is het c°.: Voorwaarts = MARSCH, waarop overeenkomstig de uitv. van punt 40 gewend wordt.

HET HALT HOUDEN.

42. Gaat het halt houden met een wending gepaard dan moet het u. c°. worden uitgesproken als in punt 37 is aangegeven.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Uit alle marschen wordt halt gehouden op het Sectie=HALT; is het gelid in een schuinschen marsch dan wordt op het u. c°. in front gewend als in punt 40, met dit verschil, dat bij de laatste bew. de voet in de houding wordt bijgetrokken.

43. Uit den flank- en den frontmarsch zal het halt houden ook beoefend worden op de

Cos.: 1°. Rechts (links) uit de flank= HALT en

2°. Rechtsomkeert = HALT.

Uit.: 1°. Wenden als in punt 38 met dit verschil, dat bij de laatste bew. de voet in de houding wordt bijgetrokken.

Uitv.: 2°. Wenden als in punt 39 met het verschil in de vorige alinea omschreven.

DE ZWENKING.

44. De in front marcheerende klasse verandert van marchrichting op de

Cos.: 1°. Rechts (links) zwenken = MARSCH.

2°. Voorwaarts = MARSCH.

Uitvn. 1°. De manschappen draaien het hoofd en de oogen links (rechts), onderhouden de tusschenruimten naar den omzwenkenden vleugel en maken de passen kleiner, naarmate zij zich dichter bij de spil bevinden, zoodat het gelid gericht blijft.

De ge. aan de spil ziet naar den omzwenkenden vleugel en voegt de lijn zijner schouders naar de beweging van dezen, verkort den pas zooveel als noodig is en wint, het zwenkingspunt vrij makend.

door het beschrijven van een kleinen cirkelboog, grond naar voren.

De gᵉ. op den omzwenkenden vleugel brengt den buitenschouder een weinig voor, vestigt de oogen op den boog dien hij doorloopen moet en nu en dan op het gelid.

2°. Het hoofd en de oogen rechtuit brengen en met den pas van de gewone lengte in de nieuwe richting aanmarcheeren.

Opmⁿ.: Het zwenken zal met afgerichte manschappen niet veelvuldig worden beoefend.

45. De onderwijzer zal in den beginne een geheelen cirkel een- of tweemaal doen doorloopen, alvorens te laten voorwaarts gaan. Later worden achtereenvolgens twee, drie of meer klassen in één gelid samengevoegd ten einde de manschappen de grondbeginselen van de zwenking te leeren toepassen, ongeacht de sterkte van het gelid.

Deze wijze van zwenken wordt met niet afgerichte manschappen beoefend.

DE OPMARSCHEN.

46. Cᵒ:. Rechts (links) opmarcheeren = MARSCH.

Uitv. Op de plaats uit de opstelling in front: De r. (l.) gᵉ. wendt rechts (links). De andere gᵉ. en de manschappen gaan, ieder voor zich, met een eenigzins versnelden pas langs den kortsten weg naar hun plaats op de nieuwe frontlijn, houden aldaar halt, richten zich naar rechts (links) en nemen de houding aan.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Op de plaats uit de opstelling uit de flank: De voorste g^e^. blijft staan; de andere g^e^. en de manschappen formeeren het front rechts (links) van den voorsten g^e^. en gaan daartoe, ieder voor zich, met een eenigszins versnelden pas, langs den kortsten weg naar hun plaats op de frontlijn, houden aldaar halt, richten zich naar links (rechts) en nemen de houding aan.

In den marsch: Naar de beginselen als op de plaats. De g^e^. op welken de beweging geschiedt, verkort, na zoo noodig de vereische wending gemaakt te hebben, den pas tot de halve lengte; de andere g^e^. en de manschappen versnellen den pas een weinig en nemen, op de frontlijn gekomen, den pas van eerstgenoemden g^e^. aan. Op het c^o^.: Voorwaarts= MARSCH wordt de pas van de gewone lengte hernomen.

Opm^n^.: Wordt gedurende of onmiddellijk na het opmarcheeren, Sectie=HALT gecommandeerd, dan wordt door de g^s^. en de manschappen halt gemaakt, voor zooveel zij reeds op de frontlijn zijn of zoodra zij daarop komen.

De onderwijzer zal den g^e^. waarop de beweging plaats heeft, nu en dan op het u. c. een schuinsche strekking (2e. al. van punt 34) doen aannemen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

TWEEDE ONDERDEEL.

(Exercitiën op één gelid met de karabijn).

EXERCITIËN MET DE KARABIJN.

47. De klassen zijn in den regel niet sterker dan 10 manschappen. Zij treden aan met de karabijn aan den schouder.

De bewegingen met de karabijn geschieden, voor zoover niets anders bepaald is, slechts met de armen en de handen; het overige gedeelte van het lichaam blijft zooveel doenlijk stil.

Het op den grond plaatsen van de kolf moet zonder stooten en evenals het aangrijpen van de karabijn, zoo weinig hoorbaar mogelijk geschieden.

Bij het op den grond plaatsen de kolven zal geen gelijkheid gevorderd worden.

ALGEMEENE BEHANDELING VAN DE KARABIJN.

DE KARABIJN BIJ DEN VOET.

48. In de houding met de karabijn bij den voet heeft de man deze met bijna gestrekten arm in de rechterhand omvat tusschen den duim en de overige flauw gebogen en samengevoegde vingers; de hiel van de kolf aan de buitenzijde naast en tegen de punt van den rechtervoet; de karabijnriem naar voren; de tromp ongeveer een handbreedte van het lichaam.

Opm.: Slechts bij uitzondering mag de karabijn

bij den voet geplaatst worden en dan nog met voorzichtigheid. In het algemeen komt de kolf slechts op den grond bij het liggen en knielen, bij het opzetten en het afnemen van de bajonet, bij het ter zijde zetten in rakken enz. in de kazerne of bij de geschut-exercitie.

HET AAN DEN SCHOUDER HANGEN EN AFZETTEN.

49. Co.: Aan den schouder = GEWEER.

Uitv.: De karabijn met de rechterhand oplichten tot deze ter hoogte van de borst komt, en den loop naar rechts draaien; haar met de linkerhand, zonder den karabijnriem te grijpen, onder de rechter- vast nemen; met de rechterhand den karabijnriem ter hoogte van den band aanvatten, de palm der hand naar boven; terwijl de linkerhand weder in de houding wordt gebracht, de karabijn zonder slingeren, ongeveer in evenwicht, aan en achter den rechterschouder hangen, den hiel van de kolf nagenoeg loodrecht boven de wreef van den rechtervoet; de hand langs den karabijnriem naar beneden laten glijden tot ter hoogte van de borst.

Opm.: Waar in de verdere punten gesproken wordt van „ de houding" zonder meer, wordt de houding met den karabijn aan den schouder bedoeld.

Bij het rusten op de plaats is het geoorloofd, den karabijnriem tijdelijk los te laten.

50. Co.: Zet af = GEWEER.

Uitv.: De rechterhand een weinig vooruitbrengen, zoodat de kolf naar voren komt; de karabijn met

PERPUSTAKAAN NASIONAL

de linkerhand — den duim en de vingers in de ladegroeven — van den schouder lichten; haar met de rechterhand onder en nabij den band aanvatten; de linkerhand in de houding terugbrengen en de karabijn bij den voet zetten. (Zie opm. punt 48).

HET PRESENTEEREN EN HET AAN DEN SCHOUDER BRENGEN.

51. Co.: Presenteert = GEWEER.
Uitv.: De karabijn met de linkerhand van den schouder nemen als in punt 50 en voor het midden van het lichaam brengen; den duim in zijn geheele lengte op de linkerladegroef, de overige vingers aaneengesloten met het voorste lid in de andere groef, den pink in het benedeneinde; met de rechterhand de greep omvatten; den linkerarm winkelhaaks en zoo dicht mogelijk bij het lichaam.

52. Co.: Aan den schouder = GEWEER.
Uitv.: Den loop naar rechts draaien en de karabijn naar rechts brengen; tegelijk de greep loslaten en met de rechterhand de karabijn aan den schouder hangen als in punt 49.

HET KNIELEN, HET LIGGEN EN HET OPSTAAN.

53. Co.: Knielen.
Uitv.: Den rechtervoet op den hiel tot evenwijdig aan het gelid naar rechts draaien; tegelijkertijd den linkervoet ongeveer een halven pas schuinsrechts naar voren verplaatsen; in de knieën doorzakken,

PERPUSTAKAAN NASIONAL

de rechterknie op den grond plaatsen en op den rechterhiel gaan zitten met het bovenlijf rechtop. Gedurende het vooruitbrengen van den linkervoet wordt de karabijn een weinig naar voren verplaatst en bij het doorzakken wordt zij aangevat met de linkerhand als voor het presenteeren en met de rechterhand in de greep. Gezeten zijnde ziet de man in het oorspronkelijk front rechtuit, de karabijn wordt met beide handen opgelicht en met de kolf rechts naast en tegen de rechterknie op den grond geplaatst, den loop naar boven, de tromp voor het midden van het lichaam, den band ter hoogte van de borst; de linkervoorarm rust nabij de knie op de linkerdij.

54. Co.: Liggen.
Uitv.: De man zakt in beide knieën tot op den grond door en legt zich, daarbij gebruik makende van de linkerhand, voorwaarts en een weinig naar rechts neer. De voeten worden daarna drie à vier handbreedten gespreid. De karabijn wordt met de voorlade over den linkervoorarm, op den grond gelegd, de knop nabij den rechterschouder en boven.
Opm.: De man zal toezien, dat bij het liggen geen zand of vuil in den loop, aan het vizier, in het magazijn of aan den grendel komt.

55. Wordt knielen of liggen gecommandeerd als de karabijn aan den schouder is, dan wordt deze, vóór de uitvoering, bij den voet geplaatst.

56. Co.: Opstaan.
Uitv.: Knielende: De man vat de karabijn

met de rechterhand vóór de linker-, laat haar uit deze los, richt zich vlug op, draait op den rechtervoet in front, trekt den linkervoet en de karabijn bij en neemt de houding aan als in punt 49.

Uitv.: Liggende: De man grijpt de karabijn met de rechterhand, richt zich vlug op, waarbij de karabijn tot steun kan dienen en neemt de houding aan als in punt 49.

HET OPZETTEN EN HET AFNEMEN VAN DE BAJONET.

57. Co.: Bajonet = OP.

Uitv.: Met de linkerhand eerst het sluitriempje losmaken en vervolgens, met de knokkels naar het lichaam gekeerd het gevest van de bajonet omvatten; de bajonet uit de scheede trekken en haar, naar de monding ziende, op de karabijn plaatsen; daarna de houding hernemen.

In knielende of liggende houding wordt de karabijn eerst achteruit gebracht en daarna met de rechterhand voor het vizier aangevat.

Na het opzetten van de bajonet wordt de karabijn in den vorigen stand teruggebracht.

58. Co.: Bajonet = AF.

Uitv.: De rechterhand opschuiven en met den duim en wijsvinger dier hand de pal naar voren drukken; naar de monding zien en met de linkerhand de bajonet afnemen; naar de scheede ziende, de bajonet opsteken, het sluitriempje vastmaken en de houding hernemen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Opm.: Het afnemen van de bajonet wordt alleen in staande houding beoefend.

BEHANDELING VAN DE KARABIJN ALS VUURWAPEN. (1)

59. Het onderricht wordt in kleine klassen, man voor man gegeven met houders met exercitiepatronen (2), de manschappen worden in het gelid met tusschenruimten van 1 pas opgesteld.

Bij het eerste onderricht doet de onderwijzer de bewegingen eenige malen langzaam voor, opdat de man, alvorens tot een uitvoering over te gaan, het doel der verrichtingen begrijpe.

De vereischte vaardigheid zal het spoedigst gereikt worden door een veelvuldige herhaling van iedere uitvoering. Deze in bewegingen met tusschenpoozen te verdeelen is verboden.

De onderwijzer mag zich bij deze oefeningen *nimmer* voor de klasse bevinden.

60. Tot de toepassing dezer exercitiën met het op normale tusschenruimten opgestelde gelid zal niet worden overgegaan dan nadat de manschappen in de daarbij betrokken verrichtingen grondig bedreven zijn. Voor het snelvuren gelden ten deze de bepalingen van punt 72. De toepassingen moeten het overige onderricht uit dit hoofdstuk dikwijls afwisselen, opdat het reglementair gebruik van de

(1) Alle vuren geschieden met standvizier.

(2) Vóór den aanvang van deze oefeningen zal de onderwijzer zich overtuigen, dat zich in den tasch geene andere dan exercitiepatronen bevinden.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

karabijn als vuurwapen, ook als de cos. daartoe onverwacht worden gedaan, volkomen verzekerd worde.

61. Voor het openen (sluiten) van den loop — hetwelk in één beweging plaats heeft — wordt de knop in de rechtervuist aangevat, met de knokkels naar rechts (boven).

62. Het opnemen van de patroontasch geschiedt in één beweging door den sluitriem los te maken en het deksel te lichten.

63. Bij het brengen van een houder in het magazijn, zoomede bij het nemen van een patroon of een houder uit de karabijn, zal de man naar die verrichtingen kijken.

64. Waar is voorgeschreven, dat de voorste vinger aan den trekker of uitgestrekt tegen den beugelkrop moet worden gebracht, kunnen manschappen met korte vingers dit met de voorste twee vingers doen.

HET VULLEN EN HET LEDIGEN VAN HET MAGAZIJN.

65. Gedurende de verrichtingen kan de karabijn met de linkerhand naar behoefte om haar lengteas gedraaid worden en wordt de kolf zoonoodig tegen het lichaam gesteund

De karabijn blijft vóór en na de uitvoering aan den schouder.

66. Co.: Vult=MAGAZIJN.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Uitv.: De karabijn met de linkerhand van den schouder nemen als bij het presenteeren en de tromp eenigszins naar links doen hellen; den loop en daarna de tasch met de rechterhand openen; een houder nemen en dezen in het magazijn brengen, waarbij met den duim op het achtereinde wordt gedrukt tot de nok onder den houderhaak vat; den loop sluiten; den haanpal naar rechts omleggen; de tasch sluiten; de karabijn aan den schouder hangen en de houding aannemen.

67. Co.: Ledigt=MAGAZIJN.

Uitv.: De karabijn in den stand brengen als bij het vullen; met de rechterhand de tasch openen; den haanpal naar links omleggen; den loop langzaam openen, de patroon uit de karabijn nemen en in de tasch bergen; de voorste twee vingers op den knop van den houderhaak drukken, waarbij de duim het uitwippen van den houder moet voorkomen; den houder in de tasch plaatsen; deze en daarna den loop sluiten; de rechterhand, met den voorsten vinger om den trekker, in de greep brengen; op den trekker drukken, waarbij de duim het naar voren schieten van den haanpal vertraagt; de karabijn aan den schouder hangen en de houding aannemen.

Opm.: Komt de houder niet genoeg uit, dan wordt hij opnieuw ingedrukt; de knop wordt daarna naar boven en weder langzaam omlaag gebracht, waarna de patroon wordt uitgenomen.

De onderwijzer zal dit geval in het leven roepen en zich overtuigen, dat de man het magazijn op de voorgeschreven wijze ledigt.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

HET VAARDIG MAKEN

68. Een vuuropening wordt in den regel ingeleid met de

Aanw.: 1e. O m t e v u r e n o p ..... (doel).
Co.: 2e. M a a k t = VAARDIG.
Uitv.: 1e. Naar het doel zien.

2e. In staande houding: Op den linkerhiel half rechtsom maken en (in dat nieuwe front) gelijktijdig den rechtervoet ongeveer drie handbreedten naar rechts verplaatsen, zoodanig dat het gewicht van het lichaam gelijkelijk over beide beenen verdeeld is; het hoofd blijft in het oorspronkelijke front.

Gelijktijdig de karabijn met de linkerhand van den schouder nemen als in punt 50, haar met die hand brengen met de korrel zooveel mogelijk in de lijn oog — doel, steunende alsdan de linkerelleboog tegen het lijf en de greep tegen de borst, terwijl de hiel van de kolf ongeveer een handbreedte onder de okselholte komt; den haanpal naar links omleggen, zich overtuigen dat het vizier als standvizier is gesteld en de rechterhand in de greep brengen, met den voorsten vinger (c.q. de voorste twee vingers) uitgestrekt tegen den beugelkrop en de overige vingers aaneengesloten daarachter.

In knielende houding wordt de karabijn, alvorens den haanpal om te leggen, met de kolf voor en tegen de rechterdij geplaatst.

In liggende houding wordt de karabijn, alvorens den haanpal om te leggen, met de rechterhand eenigszins naar voren gebracht en met de linkerhand in de ladegroeven aangevat. De linkerelleboog en de kolf steunen op den grond.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Opm^{n}.: Als regel wordt op den zichtbaren onderkant van het doel gericht; nu en dan zal de onderwijzer een mikpunt elders aanwijzen.

HET LANGZAAM VUREN.

69. Co.: Langzaam vuren.

Uitv.: *a.* Naar den onderkant van het doel of naar het likpunt blijven zien. Het bovenlijf een weinig vooruitbrengen, doch op de voetzolen blijven rusten, tegelijkertijd de karabijn met beide handen vlug omhoog brengen, waarbij de korrel alleen een voorwaartsche beweging in de richting van het doel maakt en de kolf zonder stooten vast tegen den schouder plaatsen, zoodanig dat om te kunnen richten het hoofd zoo min mogelijk van stand behoeft te veranderen, den rechterarm horizontaal, den linker ongedwongen omlaag. Bij het tegen den schouder plaatsen van de karabijn den voorsten vinger (1) van de rechterhand om het onderste gedeelte van den trekker brengen, het linkeroog sluiten, drukpunt nemen en de karabijn richten. Bij het richten bestuurt de linkerhand de karabijn, terwijl de rechter haar tegen den schouder drukt.

Opm^{n}.: In de knielende houding glijdt, bij het tegen den schouder plaatsen der kolf, de karabijn door de linkerhand tot deze onder het magazijn komt; de linkerelleboog steunt op het linkerdijbeen nabij de knie.

In de liggende houding schuift de rechterhand de karabijn door de linker naar voren tot het magazijn in de linkerhand rust; de karabijn wordt ondersteund

(1) (c.q. de voorste twee vingers).

PERPUSTAKAAN NASIONAL

door de ellebogen, die dicht bij het lichaam op den grond zijn geplaatst.

b. Terwijl het ademhalen wordt gestaakt en het richten voorgezet den trekker met een geleidelijken en onzichtbaren druk van den voorsten vinger (1) achteruitbrengen. Na het afgaan van het schot blijft de karabijn een oogenblik in den aanslag; daarna wordt zij naar beneden gebracht en wordt, terwijl de oogen op het doel gevestigd blijven, na een krachtig openen en sluiten van den loop, de houding van vaardig aangenomen.

c. Aldus met vuren doorgaan naarmate de gelegenheid tot richten gunstig is.

d. Is het magazijn ledig geschoten dan wordt na den grendel achteruit gebracht te hebben, de tasch, indien zij gesloten is, opengemaakt en de rechterhand in de greep gebracht, met den duim langs de lade.

70. C°.: Navullen.

Uitv.: Terwijl de karabijn in haren stand blijft, wordt een houder in het magazijn gebracht; daarna wordt het vuren langzaam voortgezet.

Opm.: Vóór het uitspreken van het C°. zal nu en dan een ander doel of mikpunt aangewezen worden.

HET SNELVUREN.

71. Het snelvuren zal alleen in staande en knielende houding worden toegepast.

72. Tot het snelvuren in het, met normale tus-

(1) (c.q. de voorste twee vingers).

schenruimten opgestelde gelid, wordt niet overgegaan dan nadat de manschappen, zoowel in staande als in knielende houding, in één minuut acht gerichte schijnschoten kunnen afgeven. Tot doel wordt hierbij genomen een eenmansschijf, allengs verder te plaatsen tot op 250 M., ofwel een zoodanige schijf op 1/5 der ware grootte allengs te stellen tot op 50 M. Deze bedrevenheid zal, door voortgezet oefenen, waarbij de karabijn niet meer dan noodig is uit den aanslag behoeft gebracht te worden. tot minstens twaalf gerichte schijnschoten op eenzelfde doel en tot op denzelfden afstand in één minuut worden opgevoerd.

73. Co.: Snelvuren.

Uitv.: Als de uitv. *a*, *b* en *c* van punt 69; de bewegingen worden, met uitzondering van het richten en het aftrekken, snel doch zonder overhaasting verricht. Voor het navullen wordt geen Co. afgewacht.

Voor den overgang van het langzaam tot het snel vuren zal zoonoodig de liggende houding met de knielende of staande verwisseld worden.

DE VERKORTE VUUROPENING.

74. In de onderstelling dat het doel niet twijfelachtig is en onverwijld daarop geschoten moet worden, zal de onderwijzer nu en dan het vuur doen openen zonder de aanw. en de cos. van punt 68 te doen voorafgaan. Op het co.: Om te vuren=VAARDIG wordt dan vaardig gemaakt, waarna op het co.:

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Langzaam (snel) vuren overeenkomstig punt 69 (73) geschoten wordt.

HET OPHOUDEN MET VUREN.

75. Eenige vlug op elkander volgende stooten op de signaalfluit beteekenen, dat er geen schot meer mag worden gedaan. De manschappen brengen zoo noodig de karabijn uit den aanslag.

76. Om na het staken van het vuur de karabijnen in rust te doen stellen, is het co.: In rust geweer.
Uitv.: Achtereenvolgens worden de noodige bewegingen verricht opdat de man, met de patroon in den loop, met naar rechts omgelegden haanpal in de houding van punt 48, 53 of 54 komt, alnaarmate staande, knielende of liggende is geschoten.
Is de patroontasch open, dan wordt zij na de genoemde bewegingen gesloten.

HERHALING VAN HET EERSTE ONDERDEEL.

77. De bewegingen uit het eerste onderdeel worden met de karabijn aan den schouder herhaald. Op de vleugels der klasse is daarbij een ge. geplaatst.
Bij het beoordeelen der tusschenruimten met de rechterelleboog blijft de hand op haar plaats aan den karabijnriem.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

DERDE ONDERDEEL.

(EXERCITIËN OP TWEE GELEDEREN).

78. De klasse bestaat in den regel uit niet minder dan zeven rotten. Op de vleugels van het voorste gelid is een g^e^. geplaatst. Komt het andere gelid voor, dan gaan de g^s^. in dit laatste over; hetzelfde geldt voor een blind rot. De sterkte der klasse zal later, zoo mogelijk, tot die eener sectie worden opgevoerd. Bij de als sectie ingedeelde klasse worden ook in het achterste gelid g^s^. geplaatst, die zich dekken op de g^s^. van het voorste gelid.

Het nummeren geschiedt op het c^o^. van den r. g^e^. van het voorste gelid. Bij de oefeningen uit dit onderdeel met de klasse in front, zullen de gelederen afwisselend als voorste optreden.

79. De opmarschen hebben gelidswijze plaats als in het eerste onderdeel. De g^s^. en de manschappen van het gelid dat achter komt (blijft), dekken zich, in de lijn van hun gelid gekomen, op hun voorlieden.

DE RICHTINGEN.

80. Het richten wordt beoefend als in het eerste onderdeel, met uitzondering dat geen vleugelman tot grondslag wordt gesteld en dat de onderwijzer bij het uitspreken van het tweede en derde c^o^. zich plaast als in punt 28.

Zijn in het achterste gelid g^s^. opgesteld dan blijven dezen op het eerste c^o^. op hun plaats.

81. Op het c^o^.: Rechts (links)=richten

kan op den r.(l) g^e. ook in de lijn van het gelid worden gericht. Een afbakening der richtingslijn heeft daarbij niet plaats.

82. Nadat de punten 80 en 81 voldoende beoefend zijn, wordt telkens als de klasse na een wending op de plaats of na het halt houden in front is zonder c^o. daartoe af te wachten, gericht en nemen de g^s. en de manschappen weder de houding aan zoodra zij gericht zijn;

na een w e n d i n g op de p l a a t s geschiedt het richten in de lijn van het gelid en o n v e r w i j l d;

na het h a l t h o u d e n bakenen de g^s. als in punt 80, de in te nemen lijn voorwaarts af, waartoe de onderwijzer een weinig achter die lijn laat halt maken. Eerst n a d a t de g^s. te juister plaatse stilstaan, stelt de klasse zich in de richting; de manschappen van het voorste gelid draaien om dit tijdstip te beoordeelen, na het halt houden, het hoofd en de oogen naar den g^e., op welken gericht moet worden.

O p m^n.: In deze school wordt bij het halt houden de richtingslijn ongeveer een pas vóór het front afgebakend.

Het richten ingevolge dit punt geschiedt in deze school naar de rechterzijde, tenzij de onderwijzer vooraf gewaarschuwd heeft dat links gericht moet worden; hij zal nu en dan zich tijdig opstellen als in punt 28, ten einde het richten, dat bij geoefende manschappen snel moet geschieden, te vergemakkelijken en gedurende de uitvoering te beoordeelen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

DE FLANKOPSTELLINGEN EN DE FLANKMARSCHEN.

83. Gedurende een flankmarsch worden de afstanden bewaard door het gelid dat het laatst vóór was; bij een marsch met vieren geschiedt dit door de buitenrij van dat gelid en hebben de afstanden de grootten als door de bewegingen van punt 86 worden verkregen.

De rotten of de afdeelingen van vieren, zijnde van beide gelederen de nummers 1 en 2, 3 en 4, enz. marcheeren gericht met den man, die voor den afstand zorgt.

De g^{e}. vóór het gelid of vóór de rij, waarin de afstanden bewaard worden, is met het onderhouden der marschrichting belast.

Opm^{n}.: De onderwijzer zal een als sectie ingedeelde klasse zoo noodig, waarschuwen aan welke zijde het gelid marcheert, dat het laatst vóór was.

84. In de formatie met vieren zullen bij alle de flank, op het w. c^{o}. de even nummers zich in de flank, op det w. c^{o}. de even nummers zich in hun rij ter hoogte van de plaatsen begeven op welke zij gedurende de uitvoering moeten komen. Stilstaande doen zij daartoe een pas van de vereischte lengte achter- (voor)-waarts; in den marsch verkorten (verlengen) zij daartoe den pas.

85. Bij de overgangen in den marsch tot of uit den flankmarsch met tweeën of vieren, wordt de tijdmaat van den pas niet verbroken. De opmarsch blijft hiervan uitgezonderd.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

86. Om uit de formatie met tweeën in die met vieren te doen overgaan is het

C°.: Met vieren=MARSCH.

Uitv. Op de plaats: De even nummers stellen zich aanvangende met den buitenvoet, met één pas van daartoe vereischte lengte, naast de oneven nummers van hun afdeeling van vieren. Oneven nummers, die geen even nummers naast zich krijgen, gaan, evenals de g^e., door één pas van daartoe vereischte lengte zijwaarts te doen, in de buitenrij van hun gelid.

In den marsch: De g^e. en de manschappen, die in de buitenrijen moeten komen, begeven zich daarin door den binnenschouder voor te brengen en door den pas te verlengen (verkorten).

87. Om uit de formatie met vieren in die met tweeën te doen overgaan is het

C°.: Met tweeën=MARSCH.

Op het w. c°. wordt gehandeld als aangegeven in punt 84.

Uitv.: Op de plaats: De buitenrijen begeven zich, aanvangende met den binnenvoet, met één pas van daartoe vereischte lengte, op hun plaats op twee gelederen.

In den marsch: De buitenrijen brengen den buitenschouder voor en voegen zich op twee gelederen.

88. C°.: Met rotten rechts (links) = MARSCH.

Uitv.: Het voorste rot of de voorste afdeeling van vieren maakt rechthoekig, of tot in een strekking

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

door den onderwijzer aangegeven, een zwenking naar rechts (links) en wordt daarbij door den voorste g°. (g°.) geleid; de manschappen houden echter het hoofd rechtuit. De volgende rotten of afdeelingen van vieren marcheeren door tot op het punt waar de beweging van de voorgaande afdeeling begonnen is, en veranderen aldaar op gelijke wijze van marschrichting.

Opm.: Deze beweging zal ook beoefend worden onmiddellijk na een overgang tot den flankmarsch.

Het w. c°. daartoe wordt dan door de woorden: met rotten rechts (links) gevolgd.

89. In de formatie met vieren kan op de c°s. van de punten 36 en 40 tot den schuinschen marsch, en op de c°s. van de punten 41 en 42 weder tot de flankformatie worden overgegaan. Gedurende dezen schuinschen marsch zullen de manschappen in de buitenrij naar de zijde der beweging de afstanden bewaren.

UIT DE FORMATIE IN FRONT OVERGAAN TOT DE FORMATIE MET VIEREN.

90. Voor deze overgangen 1° op de plaats, 2° tevens aanmarcheerend, 3° in de marsch en 4° tevens halt makend, zijn respectievelijk de

C°s.: 1°. Met vieren rechts (links)=OM.
2°. Met vieren rechts (links) uit de flank=MARSCH.
3°. Met vieren rechts (links) uit de flank=MARSCH.
4°. Met vieren rechts (links) uit de flank=HALT.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Uitvn.: De manschappen die in de binnenrijen moeten komen:

1e. wenden op de plaats,
2o. marcheeren uit de flank aan,
3o. wenden in den marsch, en
4o. maken uit de flank halt, als in het eerste onderdeel. De gs. en de manschappen, die de buitenrijen moeten vormen, voegen zich, met het bevolen front, op hun plaats in de afdeeling van vieren. Bij de beweging onder 2o. bedoeld, beginnen laatstgenoemden met denzelfden voet als de manschappen der binnenrijen.

UIT DE FORMATIE MET VIEREN OVERGAAN TOT DE FORMATIE IN FRONT.

91. Voor deze overgangen; 1o op de plaats, 2o tevens aanmarcheerend, 3o in den marsch, en 4o tevens halt makend, zijn respectievelijk de

Cos.: 1o. Links (rechts) = FRONT.
2o. Links (rechts) uit de flank= MARSCH.
3o. Links (rechts) uit de flank= MARSCH.
4o. Links (rechts) uit de flank= HALT.

Uitvn.: De binnenrijen verrichten de bevolen bewegingen als in het eerste onderdeel. De gs. en de manschappen in de buitenrijen voegen zich, daarbij het bevolen front aannemende, op hun plaats in hun gelid.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

BEHANDELING VAN DE KARABIJN.

92. Om op twee gelederen de karabijn te gebruiken als vuurwapen, moet het voorste gelid geknield en het achterste gelid in staande houding zijn.

Hiertoe zal, op de aanw.: O m t e v u r e n, het voorste gelid knielen en het achterste gelid ongeveer twee voetlengten voorwaarts gaan.

Op het co. I n r u s t g e w e e r staat het voorste gelid op en wordt door het achterste gelid, alvorens de karabijn aan den schouder te brengen, de gewone plaats hernomen.

Overigens gelden in dit onderdeel de bepalingen van het tweede onderdeel.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

COMPAGNIESSCHOOL.

HOOFDSTUK III.

INDEELING EN OPSTELLING.

93. De compagnie is verdeeld in vier sectiën.

De sectiën treden aan als in de s. s., en plaatsen zich in de volgorde harer nuummers naast elkander.

De c. ct. is bij de oefeningen niet aan de hem als normaal voorgeschreven plaats gebonden. Hij houdt zich op, waar hij de compagnie het best kan overzien of vanwaar hij zich het gemakkelijkst kan doen verstaan.

Het kader, dat niet als s. ct. of als ge. is ingedeeld, wordt — na aftrek van den fourier en één korporaal, die in het opsluitend gelid op twee passen achter het achterste gelid plaats nemen — op de vleugels der sectiën ingedeeld, tenzij de c. ct. op andere wijze daarover beschikt.

94. De opstelling der compagnie heet:

1o. in bataille, indien de sectiën in de frontformatie met één pas ruimte tusschen de gs., naast elkander zijn geplaatst;

2. in frontcolonne, indien de sectiën in de frontformatie achter elkander zijn geplaatst; (1)

(1) Wordt de froncolonne om veld te winnen uit de flank verplaatst, dan blijft zij het karakter van frontcolonne behouden, al is zij dan in flankformatie.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Fig. I.

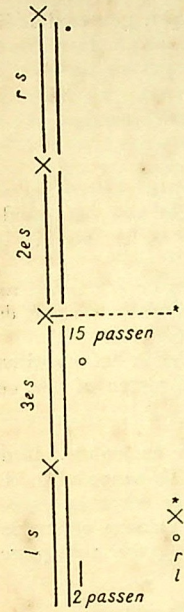

Fig. II.

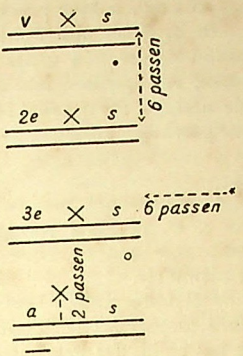

Verklaring.

*	= c.c^t.	—	= hoornblazers.
×	= s.c^t.	•	= korporaal.
o	= fourier.	s	= sectie.
r	= rechter.	v	= voorste.
l	= linker.	a	= achterste.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

3o. in colonne met tweeën (vieren), indien de sectiën uit de flank met tweeën (vieren) met één pas afstand, achter elkander zijn geplaatst.

95. De frontcolonne wordt open genoemd indien de afstand der sectiën gelijk is aan de frontbreedte van dezen, vermeerderd met één pas en gesloten, indien de afstand zes passen bedraagt. De afstanden worden gerekend tusschen de gelijknamige gs. der sectiën

96. In de colonne met tweeën of vieren bevindt zich de c. ct. normaal ter hoogte van het midden der compagnie aan de zijde der s. cn. en vijftien passen uitwaarts.

In alle flankformatiën bevinden de s. cn. zich aan het hoofd hunner sectie, naast en uitwaarts van den ge. van het gelid, dat het laatst vóór was.

In een flankformatie is het kader in het opsluitend gelid gericht met een der an. van vieren of met een der rotten.

97. De opstellingen in bataille en gesloten frontcolonne zijn in de Fign. I en II aangeduid. De c. ct. kan in alle vormen, aan de hoornblazers een andere plaats aanwijzen; bij een colonne op marsch stellen zij zich aan het hoofd op ongeveer acht passen afstand van de voorste as.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

98. De c. ct. geeft bij het eerste onderricht de vereischte uitleggingen. Hij alleen maakt aanmerkingen; de s. cn. beperken zich tot wenken of korte en niet te luide terechtwijzingen.

99. Voor zoover geen andere c^{os}. zijn voorgeschreven, doen de c. c^{t}. en de s. c^{n}., voor de vereischte bewegingen, de c^{os}. van den onderwijzer in de s. s. Het w. c^{o}.: Sectie wordt door den c. c^{t}. vervangen door Compagnie.

Zoo noodig breidt de c. c^{t}. zijn c^{os}. uit met de bijvoeging: Persectie.

Voor zoover bewegingen vereischt worden voor welke geene algemeene c^{os}. zijn voorgeschreven hebben deze plaats op aanwijzingen door den c. c^{t}. aan de betrokken s. c^{n}. te geveo. Voor zoodanige bewegingen mogen geen c^{os}. worden gemaakt.

100. Na ieder w. c^{o}. van den c. c^{t}. doen de s. c^{n}. zoo noodig de betrokken w. c^{os}.; de u. c^{os}. van den c. c^{t}. worden niet herhaald. Moet op het c^{o}.: MARSCH, halt gemaakt worden, dan zal de betrokken s. c^{t}. daarop onmiddellijk het c^{o}.: HALT doen volgen.

101. In het gelid aanwezige s. c^{n}. begeven zich, tot het doen van c^{os}. eenige passen naar voren; indien de sectie stil staat maken zij tevens front daarheen.

102. De flankbewegingen, door de s. c^{n}. te commandeeren, worden met vieren uitgevoerd, tenzij de c. c^{t}. daaromtrent bevelen heeft gegeven.

DE RICHTINGEN.

103. Bij een compagnie in bataille heeft het verbeteren der richting plaats als in punt 80 behoudens:

1°. Dat in het eerste c^{o}. het woord guides door sectie-commandanten wordt vervangen, op welk c^{o}. ook de g^{e}. (g^{s}.) op den vleugel, waar zich

PERPUSTAKAAN NASIONAL

geen s. st. bevindt, de richtingslijn mede afbakent;

2o. dat de richting in iedere sectie wordt beoordeeld door den s. st. of den ge., die aan de zijde naar welke gericht wordt, ter afbakening is opgesteld; en

3o. dat ook de s. cn. op het co.: STAAT van den c. ct. de houding aannemen.

Opm.: Het verbeteren der richting kan ook als in punt 81 geschieden.

104. Om de richting eener frontcolonne te verbeteren zijn de

Cos. 1o. Rechter (linker)-guides op uw voornaam.

2o. Rechts (links) = richten.

Uitv.: 1o. De c. ct. plaatst zich vóór den voorsten r. (l.) ge., nadat deze eenigszins voor- en uitwaarts is gegaan. De overige r. (l.) gs. dekken zich en nemen den juisten afstand. De s. cn. plaatsen zich als de onderwijzer in punt 80; het front der sectiën wordt door de gs. op de andere vleugels afgebakend.

2o. De sectiën richten zich; de s. cn. doen het co.: STAAT.

105. In de gevallen genoemd in punt 83 wordt de richtingslijn afgebakend als in de punten 103 en 104; het richten geschiedt overeenkomstig deze punten afdeelingsgewijze.

Moet de in te nemen lijn evenwijdig aan een achterstaande sectie uitgezet worden, dan maakt het daarmede belaste kader tijdelijk front naar achter. In dit laatste geval zullen ook de gs. op de vleugels, in het achterste gelid, zich mede ter afbakening opstellen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Bevindt zich de s. c^{t}. op of nabij een vleugel, dan wordt naar die zijde gericht. Bij een frontcolonne richten de s. c^{n}. hun afdeeling rechts, tenzij de c. c^{t}. waarschuwt, dat naar de andere zijde moet gericht worden.

Indien bij het richten een s. c^{t}. tijdelijk de plaats moet innemen van een anderen s. c^{t}. dan gaat laatstgenoemde, voor zoolang noodig, eenige passen naar achter.

DE WENDINGEN.

106. De s. c^{n}. en het opsluitend gelid stellen zich bij een wending op als in de figuren I of II is aangeduid. Komt de compagnie bij een wending in bataille, dan plaatsen de s. c^{n}. zich op den vleugel hunner sectie bij welken zij zich bevinden.

Het opsluitend gelid blijft steeds bij de sectie en bij den vleugel waarachter het is ingedeeld; zou het bij een wending vóór komen, dan begeeft het zich op het w. c^{o}. om dien vleugel naar de andere zijde der sectie.

107. In de frontformatie gaan de in het gelid aanwezige s. c^{n}. na een keertwending over in het voorste gelid.

In de frontcolonne begeven zich de s. c^{n}. op het w. c^{o}.: Rechtsomkeert om de rechtervleugel achter het midden hunner sectie.

Bij uit de flank marcheerende sectiën zullen de s. c^{n}. op het w. c^{o}.: Rechtsomkeert den pas inhouden, ten einde den staart hunner sectie in te wachten.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Voor het tusschen de sectiën doorlaten van het opsluitend gelid, maakt de betrokken s. ct. op het w. co. ruimte. Stilstaande door twee passen voorwaarts te doen, in den marsch door den pas te verkorten.

108. Acht de c. ct. het ten aanzien van een wending onnoodig dat de s. cn. en het opsluitend gelid ten opzichte der sectiën van plaats veranderen, dan maakt hij dit tijdig kenbaar.

DE MARSCHEN.

109. Tenzij de guide links is aangewezen, worden in alle frontformatiën de richting en de tusschenruimten in den regel naar de rechterzijde onderhouden.

Bij de frontcolonne onderhoudt de r.- of de benoemde ge. der voorste sectie de marschrichting en volgen de overige r.- of benoemde gs. het voetspoor van hun voorganger; zij dekken zich op dezen en onderhouden den afstand en den pas.

Is een ge. uit de richting geraakt of heeft hij zijn afstand verloren, dan wordt een of ander geleidelijk hersteld.

110. Gedurende de marschen eener colonne waken de s. cn. voor het onderhouden van het verband in hun sectiën en voor het bewaren der afstanden.

111. Op den langen weg kan: In het gelid vrij worden gecommandeerd, waarop uit den pas kan gemarcheerd worden en het spreken geoorloofd is. Alsdan worden de karabijnen op aanw. van den

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

c. ct. afwisselend aan den karabijnriem of over den rechter of linker schouder gedragen. Op het co.: Geeft = ACHT wordt weder in den pas gemarcheerd en gezwegen.

112. In de marschcolonne wordt uitsluitend gebruik gemaakt van den flankmarsch met vieren of met tweeën.

DE AFSTANDEN EENER COLONNE VERGROOTEN EN VERKLEINEN.

113. Co.: Op geheelen afstand openen.
Uitv.: Stilstaande: De voorste sectie laat aanmarcheeren; de overigen doen bij opvolging hetzelfde, zoodra hun sectie van de voorgaande den vereischten afstand heeft verkregen.
In den marsch: De voorste sectie marcheert door; de cn. der overige sectiën doen halt houden en bij opvolging weder aanmarcheeren, zoodra hun sectie van de voorgaande geheelen afstand heeft verkregen..

114. Co.: In gesloten colonne oprukken.
Uitv.: Stilstaande: De voorste sectie blijft staan; de cn. der overige sectiën doen aanmarcheeren en zes passen afstand nemen.
In den marsch: De voorste s. ct. laat halt maken. De overigen doen bij opvolging hetzelfde, zoodra hun sectie van de voorgaandde den vereischten afstand heeft verkregen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

HET VERANDEREN VAN DIRECTIE EENER FRONTCOLONNE.

115. Cos.: 1o. Rechts (links) van directie veranderen=MARSCH.
2o. Voorwaarts=MARSCH.

Uitv.: 1o. De voorste s. ct. doet zijn sectie rechts (links) zwenken.

2o. De zwenking der voorste sectie eindigt.

Opm n.: In de open colonne marcheeren de tweede en volgende sectiën rechthoekig tot op het zwenkingspunt door en beginnen en eindigen de zwenking op dezelfde plaatsen als de voorste sectie op de cos. van haar cn.

In de colonne op zes passen zwenkt de voorste sectie als bij de open colonne. De cn. der overige sectiën commandeeren op het eerste w. co., schuins links (rechts). Op het u. co. nemen deze sectiën een schuinlinks (rechts) voorwaartsche beweging aan, waarbij de l. (r.) gs. den afstand van hun voorganger bewaren.

De s. cn. laten in front herstellen, zoodra hun sectie weder achter de voorste is gekomen. De c. ct. bestuurt zoo noodig aan de spil de beweging van deze.

Gedurende het zwenken hunner sectiën maken de cn. front daarheen.

116. Een stilstaande colonne kan op het co.: Voorwaarts. rechts (links) van directie veranderen=MARSCH, overeenkomstig punt 115 van opstellingsfront veranderen. Naar gelang dit noodig is zal de c. ct., indien de compagnie

PERPUSTAKAAN NASIONAL

in het nieuwe front is gekomen, doen halt maken of doen doormarcheeren.

UIT DE COLONNE MET TWEEËN OF VIEREN TOT DE FRONTCOLONNE OVERGAAN EN OMGEKEERD.

117. Co.: Per sectie links (rechts) opmarcheeren=MARSCH.

Uitv.: Als in de s.s. De s. cn. begeven zich naar het punt, dat zij ten opzichte van hun sectie in de colonne moeten innemen en maken aldaar, tot de opmarsch van hun sectie heeft plaats gehad, front daarheen.

Opm.: In den marsch bewegen de s. cn. zich met het front naar hun sectie tot het co..: Voorwaarts =MARSCH van den c. ct.

De overgang uit de frontcolonne tot de colonne met tweeën of vieren geschiedt als in de opm. bij punt 88, de tweede en volgende sectiën haken achter de voorgaande aan. In een colonne op zes passen wordt door de sectiën na met rotten van directie te zijn veranderd, tot aan de voorgaande opgesloten en aldaar halt gehouden totdat kan worden aangehaakt.

UIT DE ORDE VAN BATAILLE IN DE OPEN FRONTCOLONNE OVERGAAN MET HET FRONT NAAR RECHTS (LINKS) EN OMGEKEERD.

118. Co.: Per sectie rechts (links) opmarcheeren=MARSCH.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Uitv.: Als in de s. s. De s. cn. begeven zich naar het punt, dat zij ten opzichte van hun sectie in de colonne moeten innemen en maken aldaar, tot de opmarsch hunner sectie heeft plaats gehad, front daarheen.

Opm.: Als de opm. bij punt 117.

119. Co.: Rechts (links) in bataille= MARSCH.

Uitv.: De s.. cn. doen hun sectiën naar de genoemde zijde opmarcheeren en begeven zich gedurende den opmarsch op den rechter(linker)-vleugel hunner sectie. Geschiedt de bew. in den marsch dan zullen de s. cn. daarne halt doen houden.

Opmn.: De c. ct. zal desvereischt vooraf naar rechts (links) de richting doen verbeteren. Marcheert de colonne dan wordt zoo noodig vooraf de ge. naar de vereischte zijde aangewezen.

UIT DE ORDE VAN BATAILLE IN DE FRONT-COLONNE OVERGAAN MET HET FRONT NAAR VOREN EN OMGEKEERD.

120. Bij het in colonne samentrekken op de tweede of de derde sectie komen de sectiën, die in bataille rechts (links) van de in het co. genoemde stonden, voor (achter) deze in de colonne.

Bij het in colonne samentrekken op een vleugel sectie, plaatsen de overige sectiën zich allen daarvoor of allen daarachter, naar gelang dit in het co. is aangeduid.

121. In het w. co. voor het samentrekken in de

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

frontcolonne wordt eerst de sectie genoemd, waarop de beweging moet geschieden en daarna, voor zooveel noodig, het voor- of achterwaarts.

Co.: Op .. (.....). in open (gesloten) colonne=MARSCH.

Uitv.: De ct. van de genoemde sectie begeeft zich op het w. co. op de plaats als in de colonne. De cn. der overige sectiën doen hun sectie uit de flank aanmarcheeren en geleiden haar, langs den kortsten weg, en door voor zooveel noodig met rotten van directie te doen veranderen, naar het punt waar zij, evenwijdig aan de genoemde sectie in de colonne moeten rukken, De s. cn. doen in het vereischte front halt houden en maken voor hun persoon, halt nabij het punt vanwaar zij de richting moeten beoordeelen.

122. Co.: Links (rechts) voorwaarts in bataille=MARSCH.

Uitv.: De voorste s. ct. begeeft zich op het w. co. op den rechter(linker)-vleugel zijner sectie. De overige sectiën worden door hun cn. uit de flank en door, voor zooveel noodig, met rotten van directie te doen veranderen, langs den kortsten weg naar haar plaats op de lijn van bataille geleid. Indien het hoofd eener sectie nabij die lijn is aangekomen, laat de ct. haar voorbij zich heentrekken en in het vereischte front halt maken.

Marcheert de colonne dan doet de voorste s. ct. zijn sectie halt maken en begeeft zich daarna op den aangeduiden vleugel.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

AFDEELINGSSCHOOL.

HOOFDSTUK IV.

INDEELING EN OPSTELLING.

123. Onder afdeeling wordt hier verstaan 2 of meer compagnieën onder één commando, den a. ct.

124. De opstelling van de afdeeling is:

1°. in bataille, indien de compagnieën in bataille geformeerd, met 3 passen tusschenruimte, naast elkander zij geplaatst.

2°. in frontcolonne met compagnieën of sectieën, naarmate de achter elkaar geplaatste onderdeelen uit in de frontfromatie opgestelde compagnieën of sectiën bestaan;

3°. in colonne met tweeën (vieren), indien de compagnieën in colonne met tweeën (vieren) geformeerd, met 3 passen afstand, achter elkander zijn opgesteld.

125. In bataille stelt zich de a. ct. op 30 passen achter het midden der afdeeling; de vereenigde hoornblazers 8 passen vóór hem.

De frontcolonne kan zijn open of gesloten; in die met compagnieën, plaatsen zich de c. cn. respectievelijk 5 en 3 passen voor het midden hunner

compagnie, in die met sectiën, 6 passen uitwaarts van den rechtervleugel hunner compagnie, tegenover het midden daarvan. De a. c^{t}. plaatst zich 30 passen uitwaarts van denzelfden vleugel tegenover het midden der afdeeling, terwijl de vereenigde hoornblazers 15 passen achter het midden der colonne staan.

De colonne met tweeën (vieren) is de eigenlijke marschcolonne. De c. c^{n}. stellen zich normaal op aan het hoofd hunner compagnie; de a. c^{t}. 10 passes vóór de voorste compagnie en de vereenigde hoornblazers 5 passeo vóór hem.

126. Bij al deze formatiën stelt zich de a. a^{t}.. een luitenant dien de a. c^{t}. zich bij deze oefeningen toegevoegd, 1 pas links achter den a. c^{t}. op.

Alleen de a. c^{t}. en a. at. zijn bereden.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

127. Voor zoover overeenkomstige bewegingen mogelijk en noodig zijn en geen andere c^{os}. van den c. c^{t}. in het eerste onderdeel. Zoo noodig breidt hij zijne c^{o}. uit met de bijvoeging per compagnie.

128. Wanneer alle compagnieën eenzelfde beweging te verrichten hebben, wordt, na de W. c^{os}. voor zooveel noodig van de c. c^{n}., het u. c^{o}. van den a. c^{t}. afgewacht: in andere gevallen betreft het c^{o}. van den a. c^{t}. uitsluitend de c. c^{n}., die de door hun compagnie te verrichten bewegingen op hun c^{o}. doen uitvoeren.

129. Verplaatsingen eener compagnie op het c^{o}.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

van haar c^t^. geschieden, tenzij anders is voorgeschreven, in den door dezen het meest geschikt geoordeelden vorm en moeten in dit onderdeel langs den kortsten weg worden uitgevoerd.

130. De c^n^. waken voor de orde en het verband in hun compagnieën. Zij waarschuwen haar bijtijds omtrent de naamsaanduiding overeenkomstig de plaats in de afdeeling en doen hun w. c^os^. door deze naamsaanduiding voorafgaan. Bij kort op elkander volgende w. c^os^. zal de naamsaanduiding niet herhaald worden.

131. Marcheert de afdeeling en wordt een overgang tot een andere formatie bevolen, dan maken, tenzij anders is bepaald, de compagnieën of de compagnie, op welke de overgang plaats heeft, halt.

DE RICHTINGEN.

132. Moet een compagnie zich richten en bevindt de c. s^t^. in de punt 82 genoemde gevallen zich niet aan de zijde waarnaar de richting moet geschieden, dan zal hij in alle formatiën, zoo noodig, waarschuwen waarheen gericht moet worden, met de aanw.: guide links (rechts).

Opm.: De c. c^t^. zal daarbij in aanmerking nemen, dat gericht moet worden naar de richtingscompagnie, of naar, of overeenkomstig de compagnie waarop een bew. heeft plaats gehad; in de overige gevallen naar rechts, tenzij de directie links is bevolen.

133. Bij het samentrekken in een frontcolonne

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

zal de a. at. van de gs., waarop gericht wordt, plaatsing nagaan en deze zoo noodig vlug verbeteren.

DE MARSCHEN.

134. In den regel wordt in alle vormen zooveel mogelijk een zelfde pas onderhouden. Het halt maken in die vormen geschiedt op het co. afdeeling = HALT.

135. Voor het afmarcheeren (flankmarsch met vieren of tweeën) onverschillig uit welke opstelling is het

Co.: Voorwaarts (achterwaarts rechts, links) in marschcolonne marcheert af, ... compagnie vangt aan de beweging.

DE AFSTANDEN EENER FRONTCOLONNE VERGROOTEN EN VERKLEINEN.

136. De bewegingen geschieden overeenkomstig punt 113 en 114.

De c. cn. herhalen het co. van den a. ct. niet.

HET VERANDEREN VAN DIRECTIE VAN EEN FRONTCOLONNE.

137. De bewegingen geschieden op de u. cos. van den a. ct. overeenkomstig de punten 115 en 116.

In de open frontcolonne worden de cos. van den a. ct. niet door de c. cn. herhaald.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

BIJZONDERE VOORSCHRIFTEN.

HOOFDSTUK V.

BEPALINGEN OMTRENT HET TREKKEN EN HET DRAGEN VAN EN HET SALUEEREN MET DE SABEL.

HET TREKKEN.

138. Als regel wordt bij een marcheerenden gewapenden troep, tenzij „in het gelid vrij" gemarcheerd wordt, de sabel getrokken. Alleen de bereden adjudant trekt de sabel niet.

HET DRAGEN VAN DE SABEL DOOR DE OFFICIEREN EN DE MET DE OFFICIERSSABEL BEWAPENDE ONDEROFFICIEREN.

139. Op de plaats en in de houding wordt de sabel met het scherp naar voren en den rug tegen den schouder, recht op en neer in de rechterhand gehouden; de arm omlaag en bijna gestrekt, de elleboog ongedwongen teruggetrokken; de greep tusschen den duim en de twee voorste vingers, de overige vingers samengevoegd en naar achter.

In den marsch wordt de sabel „in arm" gedragen d.i. de sabel in de rechterhand, de vier vingers buiten om de zijbeugels, de duim daarbinnen, de kling

PERPUSTAKAAN NASIONAL

langs en buiten den bovenarm, de armen volgen de natuurlijke beweging van het lichaam.

De scheede kan met de linkerhand worden vastgehouden.

Zoodra de troep halt houdt en tot het salueeren, wordt de sabel weder gebracht in de houding, omschreven in de eerste alinea.

Te paard en in de houding wordt de sabel gedragen als te voet, met dit verschil dat de rechterhand op het bovenste gedeelte vas de dij rust en dat het scherp een weinig naar rechts is gekeerd.

Bij het rusten op de plaats is de sabel met de punt omlaag gebracht en kan de punt op den grond worden geplaatst.

Opm.: Bij het doen van cs. mag de bedoeling door aanwijzingen met de sabel worden verduidelijkt.

HET SALUEEREN MET DE SABEL DOOR DE OFFICIEREN.

140. Op de plaats: Eerste bew. De sabel recht op en neer, met de greep in de volle hand en het gevest ter hoogte van de borst, voor het rechteroog brengen, het scherp naar links en de elleboog tegen het lijf.

Tweede bew. Den arm omlaag strekken en tegelijk de kling met de punt naar beneden brengen; de rechterhand naast de dij met de nagels naar voren.

Derde bew. De sabel in den stand brengen als bij de eerste bew.

Vierde bew. De sabel dragen als in de houding.

In den marsch: Als op de plaats; de eerste bew. geschiedt als men het punt waar het eerebewijs

PERPUSTAKAAN NASIONAL

moet worden verricht, tot op vijf passen is genaderd; de derde bew. indien men dat punt twee passen voorbij is. Gedurende het salueeren wordt de linkerarm niet bewogen.

Het salueeren met de sabel geschiedt uitsluitend door de officieren.

Wanneer de karabijnen als eerbewijs worden gepresenteerd, voeren de officieren, voorzoover zij de sabel getrokken hebben, de eerste en tweede beweging, de met de officierssabel bewapende onderofficieren alleen de eerste beweging van het salueeren uit en blijven, gedurende het presenteeren, in die houding staan.

DE ORDE VAN PARADE.

141. Vóór het doen aannemen van de orde van parade zal de troep, te gewilder plaatse in bataille en nauwkeurig gericht, worden opgesteld.

Bij eene afdeeling (Hoofdstuk IV) zijn de hoornblazers vereenigd.

142. Voor troepen ter sterkte van eene afdeeling wordt de richting gecommandeerd door den a. c.

In iedere afdeeling zijn een korporaal in het opsluitend gelid der rechter-, een korporaal in het opsluitend gelid der linkersectie alsmede een korporaal in het opsluitend gelid van eene middelste sectie der afdeeling, aangewezen als algemeene gs.

Cos.: 1o. Algemeene guides voor.
2o. Sectie-commandanten in de richting.
3o. Naar het midden=richten.
4o. Algemeene guides ingerukt.

Uitv.: 1°. De a. ct. begeeft zich naar den rechtervleugel; de algemeene gs. komen voor en wenden rechts, de a. ct. bevestigd hen op de in te nemen lijn.

De a. at. begeeft zich ongeveer zes passen achter het midden van de afdeeling.

2°. Als in punt 103. De c. cn. begeven zich naar den, het naast bij den middelsten algemeenen g. staanden vleugel hunner compagnie. De tusschenruimten worden van de zijde van den middelsten algemeenen g. genomen.

3°. De compagnieën richten zich naar de zijde van den middelsten algemeenen g. De a. at. verbetert zoo noodig de richting van het opsluitend gelid.

De c. cn. doen het c°.: STAAT en verbeteren desvereischt de richting.

4°. De c. cn., de a. at., en de algemeene gs. nemen hun gewone plaatsen weder in.

Opm.: Het laatste c°. wordt niet uitgesproken vóór de richtingslijn door een neventroep nauwkeurig verlengd is.

143. C°.: In orde van parade.

Uitv.: De afdeelingscommandant plaatst zich 30 passen en de compagnies- (detachements-) commandanten plaatsen zich 15 passen voor het midden hunner troepen of eenheden, front naar voren.

De c.q. vereenigde hoornblazers, 4 passen rechts van den rechtervleugel, gericht met het voorste gelid.

WAPENSCHOUWINGEN.

144. Een wapenschouwing bestaat uit een inspectie gevolgd door defileeren. De troepen worden op-

PERPUSTAKAAN NASIONAL

seteld in orde van parade met het front of met den rechtervleugel naar de zijde van waar de inspecteerende wordt verwacht.

Bij diens nadering worden de eerebewijzen gedaan overeenkomstig zijn waardigheden of zijn rang.

Voor H. M. de Koningin, H. M. Koningin-Moeder, de overige Leden van het Vorstelijk Huis of voor den Gouverneur-Generaal hebben de troepen de karabijn gepresenteerd; voor een opper-, een hoofd- of een subaltern officier wordt de karabijn aan den schouder gedragen.

Is de inspecteerende een Vorstelijk Persoon, doch niet van het Nederlandsche Huis, of behoort hij tot een vreemd leger, dan zullen de te verrichten eerbewijzen in het bijzonder worden bepaald.

De ct. van de troepen gaat door zijn staf of zijn adjudant gevolgd, den inspecteerende tegemoet, salueerd met de sabel en ontvangt diens bevelen.

De hoornblazers plaatsen zich, na het openen der gelederen, ten opzichte van het voorste gelid als in punt 143 is bepaald.

Alvorens de inspectie een aanvang neemt, zal de algemeene ct. de orde van inspectie doen aannemen.

C°.: In orde van inspectie.

Uitv.: De voor het midden hunner troepen en eenheden opgestelde cn. maken front naar de gelederen.

DE INSPECTIE.

145. Zoodra de inspectie een aanvang neemt, plaatst de ct. der troepen zich uitwaarts van den inspecteerende en volgt dezen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

De eerbewijzen, bij aankomst van den inspecteerende te doen, worden, naarmate deze nadert, bij elke afdeeling of zelfstandig onderdeel herhaald.

De ct. van eene afdeeling, compagnie of detachement — wanneer deze gedurende de wapenschouwing zonder tusschencommando onder het onmiddellijk bevel staan van den algemeenen ct. — vervoegen zich, c.q. door hun adjudant gevolgd, op het oogenblik dat de inspectie over hun gedeelte zal beginnen, bij den inspecteerende, salueeren met de sabel en volgende de inspectie, waarbij zij zich uitwaarts van hun onmiddellijken ct. plaatsen. In dien de inspectie over hun gedeelte is afgeloopen salueeren genoemde cn. andermaal met de sabel en gaan, c.q. gevolgd door hun adjudant, op hun plaats in de orde van inspectie terug.

Opm.: Moet in de orde van bataille worden teruggekeerd dan is het co.: In orde van bataille.

HET DEFILEEREN.

146. Het defileeren der troepen bestaat in het, in de grootste orde en volgens daarvoor bepaalde regelen, marcheeren voorbij den inspecteerende. Het geschiedt in colonne, op geheelen afstand of op zes passen met de karabijn aan den schouder en met de guide naar de zijde van den inspecteerende.

Om de richting te verzekeren worden bij troepen sterker dan één compagnie, op de lijn door den gs. te volgen, welke lijn minstens tien passen verwijderd moet blijven van den persoon voor wien gedefileerd zal worden, drie onderofficieren of korporaals ge-

PERPUSTAKAAN NASIONAL

plaatst, twee respectievelijk ongeveer op honderd en op vijftig passen aan deze zijde en één op ongeveer vijftig passen aan gene zijde van den inspecteerende. Inmiddels doet de algemeene ct. de colonne formeeren.

Opm.: Het in de lijn der gs. opgestelde kader maakt front naar de flank der colonne, moetende de betrokken gs. rakelings langs hen marcheeren.

147. De compagnies- en de afdeelingscommandanten plaatsen zich in de colonne respectievelijk twee en vijf passen voor de commandanten hunner voorste afdeeling of compagnie.

Opm.: Waar in een gesloten colonne ruimte ontbreekt, plaatst de c. ct. zich twee passen zijwaarts van den ct. zijner voorste afdeeling, en aan de zijde der richting.

De a. at. bevindt zich een halve plaatslengte achter zijn ct. aan de zijde tegenovergesteld van den persoon, voor wien gedefileerd wordt.

In eene afdeeling of zelfstandig onderdeel worden de hoornblazers aan het hoofd vereenigd met minstens twintig passen afstand tot de voorste afdeeling der colonne.

148. Het co. voor het aanmarcheeren wordt voorafgegaan door de woorden: Om te defileeren. Op vijf en twintig passen van het punt gekomen waar gedefileerd wordt, zullen de cn. der afdeelingen, waaruit de colonne bestaat: Hoofd rechts (links) commandeeren waarop door allen, met uitzondering van de gs. die met de richting belast zijn, naar den inspecteerende wordt gezien en door de officierssabel dragenden de rechterarm als in de

eerste alinea van punt 159 gehouden. Zijn de afdeelingen den persoon voor wien gedefileerd wordt vijf en twintig passen voorbij, dan wordt: STAAT gecommandeerd, terwijl van de officierssabeldragenden de rechterarm weder de natuurlijke beweging aanneemt.

Bij het defileeren eener zelfstandige compagnie worden in gesloten colonne, de c^os. der vorige alinea door den c. c^t. gedaan.

De c^t. van eene afdeeling, compagnie of detachement — wanneer deze zonder tusschencommando onder het onmiddellijk bevel staan van den colonne-c^t., — salueeren, terwijl zij defileeren, met de sabel en begeven zich daarna, c.q. gevolgd door hun adjudant, uitwaarts van hun onmiddellijken c^t. De adjudant stelt zich twee passen achter zijn c^t. Wanneer de hier bedoelde troepenafdeeling gedefileerd heeft, salueert de c^t. met de sabel en begeeft zich, gevolgd door zijn adjudant, weder op zijn plaats in de colonne.

Opm.: Bij het defileeren van eene enkele afdeeling zijn de bepalingen der vorige alinea niet van toepassing op de c. c^n.

De hoornblazers zwenken, zoodra zij gedefileerd hebben, naar de tegenovergestelde zijde der richting en marcheeren uit de colonne; zij zwenken daarna nogmaals 180°, in dier voege dat zij op ongeveer 40 passen buiten de colonne en tegenover den persoon te staan komen voor wien gedefileerd wordt.

Zij gaan met blazen door, totdat de laatste afdeeling van hun korps gedefileerd heeft, waarna zij weder in de colonne zwenken en hun troep volgen. De hoornblazers van een volgend korps of zelfstandig detachement zullen met blazen aanvangen, zoodra

PERPUSTAKAAN NASIONAL

het spelen, slaan of blazen voor het onmiddellijk voorafgaande korps heeft opgehouden.

Bij het defileeren voor H. M. de Koningin, R. M. de Koningin-Moeder, voor een der Leden van het Vorstelijk Huis of voor den Gouverneur-Generaal, salueeren de officieren met de sabel. De officieren welke de sabel niet getrokken hebben, verrichten in dit geval den gewonen militairen groet.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

